

'De emigrant' is met overtuiging opnieuw een groot succes | Recensie

Wiggele Wouda • 9 november 2023, 20:02 •

Cultuur

Deel dit artikel

Theo Smedes (l) en Freak Smink in 'De emigrant'. Foto: Natalia Balanina.

Tien jaar bestaat theatergezelschap Pier21 nu. Tien jaar lang heeft David Lelieveld als grondlegger van deze club met een team van enthousiastelingen veel voorstellingen geproduceerd en vooral geïnitieerd die dicht bij de mensen staan en tegelijkertijd inhoudelijk resoneren.

Om dit jubileum luister bij te zetten heeft Pier21 de allereerste voorstelling uit het portfolio wederom van stal gehaald. En dat is niet zomaar een voorstelling, maar een van de succesvolste uit haar bestaan. Want *De emigrant* was destijds niet alleen in Fryslân een grote knaller met duizenden bezoekers, ook buiten de provincie werd de voorstelling erg goed ontvangen.

Op grond van verhalen van emigranten die de oversteek in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw naar Amerika en Canada maakten, heeft auteur Romke Toering het stuk geschreven. En je merkt aan de verhaaltteksten en de dialogen dat hij niet alleen dankbaar heeft geluisterd naar deze Friezen om utens, maar dat hij hun woorden ook emotioneel en sociaal heeft gewogen tot uiteindelijk een alledaagse spreektekst.

'De emigrant' toert opnieuw door Fryslân: 'De bagaazje dy't Amin meinimt, makket it stik better'

[Lees dit artikel](#)

Goud in handen

Als die teksten - zo nu en dan in gebroken Fries/Engels - dan ook nog eens door met name de hoofdrolspeler Freak Smink worden vertolkt, dan heb je goud in handen. Smink bezit het absolute acteertalent om onderhuidse sentimenten die in de teksten verborgen liggen zo te ontleden dat je ze als publiek niet alleen onmiddellijk voelbaar herkent, maar ook daadwerkelijk meelevend ervaart en vooral realistisch van waarde weet in te schatten. Soms humorvol, soms melancholisch, maar altijd met overtuiging. Dat zag je toen, dat zag je in die andere succesvoorstelling *Wat soesto!* van twee seizoenen terug en dat zie je nu ook weer in hernieuwde *De emigrant*.

Freak Smink in 'De emigrant'. Foto: Natalia Balanina

Het verhaal gaat over Sybolt de Haas uit Easterlittens (Greidhoeke) die op jonge leeftijd naar Canada vertrok om daar een nieuw bestaan op te bouwen. Mogelijkheden om zelfstandig een eigen boerenbedrijf te starten werden hem ontnomen, maar ook liefdespijn vanwege de noodgedwongen scheiding van zijn grote jeugdliefde Sjoeke (die achteraf zwanger van hem bleek te zijn) brachten hem ertoe: „Soms vertrek je om ergens heen te gaan, soms vertrek je om ergens vandaan te gaan.”

Maar hij is en blijft een Fries en heimwee naar it heitelân knaagt de hele tijd. „Het is moeilijk om niet met een verleden te leven.”

Zijn herinneringen en de nostalgie stapelen zich op en drukken steeds meer op zijn gemoed. Zeker nu hij die herinneringen ook niet meer kan delen met zijn vrouw Nienke, die twee jaar geleden aan kanker overleed. Omdat hij nog een levenskrachtige man is - hoewel op leeftijd - heeft zoon Willem (Theo Smedes) een reis voor hem geboekt.

Amin Ait Bihi (l) en Freark Smink in 'De emigrant'. Foto: Natalia Balanina

Sybolts verblijf in een B&B, zijn bezoek aan zijn broer met wie hij in onmin leeft, het eerbetoon aan zijn moeder op het kerkhof waar in feite ook het verraad van zijn verzwegen vaderschap ligt, de dorpskroeg, maar ook zijn interview met de plaatselijke krant tekenen zich (weliswaar hinderlijk onderbroken door een pauze) voor ons af als intieme levensschetsen.

De teken- en kleurlijnen daarvan worden dan weer met grove nukkigheid en dwarsliggende humor, dan weer met zachte zelfs ontroerende tinten getrokken. Maar nooit voorbij de realiteit, nooit voorbij een valse pathetiek of nog erger een foute Blut-und-Boden-hunkering. Regisseur Jos Thie heeft daar heel goed de vinger weten op te leggen en gezorgd dat het nergens die kleur krijgt.

Oprecht realistisch

Wat een fantastische vondst is - ook wel een onontbeerlijke vondst getuige de tijdgeest in vergelijking met tien jaar gelden - is de journalist Rachid Khjadari. In de eerste editie werd die nog met zwarte pruik, snor en Marokkaanse tongval gespeeld door Theo Smedes, nu wordt hij oprecht realistisch door Amin Ait Bihi uit Leeuwarden vertolkt. *De emigrant* krijgt door zijn vragen aan Sybolt een actuele noodzaak die als een spiegel onze vooroordelen en ons geweten weerkaatst.

Het succes van *De emigrant* destijds wordt met deze versie onherroepelijk geëvenaard of zelfs overtroffen. Een mooier verjaardagscadeau kun je je niet voorstellen.

De emigrant door Pier21 met Freark Smink, Theo Smedes en Amin Ait Bihi, Schouwburg Sneek, 540 bezoekers. Deze voorstelling is nog tot eind februari 2024 in de provincie te zien. Zie voor info: www.Pier21.nl

Net Binnen

12:48 **TELEVISIE**

'Het Vuur van de Friezen': per skûtsje en polsstok langs alle gouwe ouwe clichés

10:24 **JONG GELEERD**

'In onze kleine winkel kennen we onze klanten, ze hebben mij zien opgroeien' | Jong Geleerd

06:29 **REGIO**

Omwonenden boos over versnelde aanleg kruising Heerenveen

20:01 **COMMENTAAR**

De Rohingya mogen niet worden vergeten | Commentaar

18:53 **PARALYMPISCHE SPELEN**

Verspringer Joël de Jong gaat na zijn wereldrecord voor goud op de Paralympische Spelen

Meest gelezen

1. **CULTUUR**